

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazetă” este:
Miercuri, Vinerea și Duminică.
Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe șase luni 14 fr. pe
anu 28 franci.

Anulu XLV.

Se prenumera:
a postele c. și r. și pe la dd. corespondenți.
Anunțurile:
un'a serie garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 21.

Vineri 19 Februaru | 3 Martiu

1882

Brasiovu 19 Februaru.

Multe sunt ranele de cari suferă monarhia austro-ungara. Nimicu nu-o slabesc înse mai tare, decât frecarile contine între poporele ei. Ar crede omulu, că celu pușinu în Cislaiani'a, unde guvernulu urmaresce program'a sulutara de impacare a tuturor poporeloru pe bas'a egalei îndreptatiri, va trebui se péra pe di ce merge neîntielegerile d'între diferitele natiunalitati, Dér' e lucru, naibei, că Neamtiulu nu lasa în pace pe Cehu, Polonulu apasa pe Rutenu, Tirolesulu nu suferă pe Italianulu de acolo și asia mai departe în tôte variatiunile.

Acésta trista împregiurare ne esplica încatuvă strani'a aparițiune că în momentulu, candu comitele Taaffe proclama principiulu că Austri'a este a poporeloru sală și că trebuie se fia cătra tôte cu aceeași îngrijire, se arestéza în Galiti'a unu numeru mare de barbati de frunte Ruteni, sub cuvântu că ar' conspirá în contra statului. Ce se faca comitele Taaffe? Galiti'a este adi guvernata de Poloni. și Polonii sunt unu sprijinu de capetenia alu cabinetului, iu care se afla vreo duoi reprezentanti de ai loru. Nu-i remane dér' alta decât a asteptá rezultatulu cercetarei criminale.

Presupunerea nóstra, că Polonii au întrebuintiatu ocasiunea spre a delaturá vreo duodici de barbati ruteni, cari îi incomodau, acusanu-i de crim'a de înalta tradare, pare a se adevéri. Deputatulu rutenu din Reichsrath Kulaczkowski a ridicatu pușinu véfulu, ce acoperea machinatiunile polóne. Elu declará adeca că convicțiunea Ruteniloru este, că acestu procesu criminalu a fost provocatu în urm'a presiunei diareloru polóne inimice de mórte ale Ruteniloru, pe cari tîntescu ai polonisé și ai latinisé.

„Eata scopulu egemonistiloru poloni; pe căta vreme noi vomu semti, vomu cugetá, și ne vomu rugá rutenesce, ei ne voru persecutá, că pe cei mai mari inimici ai loru” — esclamá deputatulu rutenu.

Rutenii lucréza barbatesce la luminarea poporului lor prin scóle și reuniuni și acést'a nelinistesce pe Poloni. O simpla aratare a unei comune rutene că voiesce se tréca la confesiunea greco-orientala a datu Poloniloru pretecestulu de a dîce, că agentii russi ar' fi în jocu și de a face arestarile memorate.

Nu se pôte sci încátu Rutenii arestati, între cari se afla și unu betranu de 70 de ani, sunt séu nu culpabili. Déca în adevéru între densii, ceea ce nu e eschisu, ar' fi și instrumente ale agitatiunei panslaviste ei isi voru primi pedéps'a ce-o merita. Este înse caracteristicu ceea ce constatá în privinti'a acést'a deputatulu Kulaczkowski, că adeca, cu tôte că trecura 20 de dile de candu se facurá arestarile, nu se scie inca ce li se imputa în adevéru celoru preveniti și că cercetarea s'a incredintiatu unor individii, cari nu cunoscu limb'a ruténa.

Din partea Poloniloru s'a încercatu deputatulu Hausner se combata pe Kulaczkowski. Nu voimu se mai cercetamu încátu ia succesu acést'a dér' cu tôte asigurările lui că relatiunile între Poloni și Ruteni ar' fi cele mai amicabile și că numai partid'a santului George, care voiesce se introduca la Ruteni, limb'a, literatur'a, moravurile și religi'a russésca, ar' fi caus'a tuturor neajunselor. Nu ne vine a crede că Polonii nu urmarescu tendintie de polonizare.

Polonulu Hausner a mersu înse unu pasu mai departe și a imputatu și Nemtilorulu că sînt numai Austriaci conditiunati, adeca sub conditiunea că ei se aiba egemoni'a; le-a imputatu și „parocsismu de germanizare”. Este

o aparintia cam ciudata, că unu Polonu vine se invetie pe Nemti patriotismu austriacu. Nu scimu déca bine facu cei din majoritate candu totu atingu posibilitatea că Nemtii Austriei se voiéscă a se uni cu Germani'a!

În totu casulu este o stare fórte bolnaviciósa, în care se afla monarhia, déca nu mai putemu esi din germanizare, maghiarizare, cehizare, polonizare, slavizare și Dummedieu mai scie câte alte tendintie de assimilare și unificare.

Din foile maghiare.

Foile maghiare sunt pline de vorbirile cele imflate, ce s'au tînutu cu ocasiunea desbaterei asupra creditului deja votatu de cătra delegatiuni. Kossuthianele se încérca a demustrá, că ocupatiunea Bosniei și Hertegovinei nu se pôte justificá nici din punctu de vedere militariu, pentru că acelu teritoriu nu s'ar puté apará și sustiené de cătra monarhia nóstra. Opositionalii maghiari ar' vré, că armat'a nóstra numai decâtu se evacueze acele teritorii și se întórca acasa.

Dér' fiindu că diet'a Ungariei nu pôte stricá ceea ce au facutu delegatiunile, nu le remane alta, decâtu a deplange sórtea Ungariei, dicéndu că serman'a tíera nu are corpu reprezentativu nationalu, care se fia de sene statatoriu. În afaceri esterne și de resbelu natiunea nu are votu, dicu „Independenții”. Positiunea ei politica este ilusoria în ceea ce privesce constitutiunea. Constitutiunea din 1867 a confiscatu acele drepturi ale natiunei și le a transpusu delegatiuniloru și corónei. Dreptulu de pace și de resbelu impacarea din 1867 l'a facutu comunu cu Austri'a, mai sustiindu inca și prerogativele corónei asié precum erau aceste întielese pe timpulu absolutisticu.

Cele mai vitale duóe afaceri ale natiunei sunt depuse în manile ministrului comunu de esterne și de resbelu. Ministrii comuni de esterne și de resbelu nici nu sunt responsabili înaintea dietei. Putemu desbate, dîcu Kossuthianii, despre competinti'a delegatiunei și a dietei. Corón'a în puterea drepturiloru sale maiestatiche organizéza armat'a și face séu pune se se faca politic'a esterna „d'împreuna cu ministrulu casei imperiale”, asié precum i se pare mai potrivit. Și cu aceste punctum. Delegatiuni, dieta se convóca numai pentru că se înregistreze fapte complinite. Asié dér' ce însemnéza sub o asemenea constitutiune a desbate despre cercnlu de competintia alu delegatiunei și dietei? Care este parlamentulu celu micu, care celu mare? Nici unulu! Pentru că dreptulu de pace și resbelu este unu dreptu exclusivu alu corónei. Acestu dreptu de pace și resbelu a manatu pre fiii natiunei la banc'a de junghiare în Bosni'a”, — esclamá „Ellenzék”.

Cu tóta opositiunea, ce s'a facutu în dieta și într'o mare purte a pressei maghiare creditulu de resbelu dejá votatu de delegatiuni, acést'a fú primitu de cătra diet'a ungara cu 232 voturi contra 80. Acum opositionalii se potu mangaié cu aceea, că pe viitoriu se voru poté provocá la desbaterile aceste asupra decisiunei delegatiuniloru și voru împedecá astufeliu dóra, că din delegatiuni se ésa unu parlamentu centralu unicu și forte, de care se temu Maghiarii atátu de multu.

Afacerea cu creditulu resoluta, starea interna a Ungariei din caus'a referintiloru cu Austri'a și din caus'a mai alesu a drepturiloru rezervate corónei în dejunsu deplansa, foile maghiare se întorcu érași la tem'a, carea în momentele de față preocupa opiniunea publica européna. Este panslavismulu, care

într'adeveru, cumpanindu bine tôte împregiurările, pare a voi se încerce o mare fapta. Considerandu de-o parte imensulu numeru alu Slaviloru din Europ'a, considerandu de alta parte interesele capitale, ce are atátu Germani'a cătu și Austri'a, că se se conserveze statulu quo în Europ'a în ceea ce privesce pe Slavi, — temerile ce deodata cu miscarile slave au cuprinsu întregu continentulu europénu, sunt usioru de esplicatu. Nimica mai naturalu dér', decâtu că acele temeri se fia impartasite și de cătra natiunea maghiara, a careia positiune geografica pare a-o admoniá, că va fi órecandu martora unor mari și decidietórie evenimente.

Negresitu, că numai spre a imprastiá aceste temeri nu nefundate și spre a se usiurá pușinu se încérca foile maghiare a ne înfaciá situatiunea într'unu modu fórte favorabilu. „Armat'a muscalésca nu este pregatita pentru resbelu”, dicu ele. „Din contra, armat'a nóstra este bine pregatita și însufletita; apoi aliantia nóstra cu Germani'a e pusa afara de tóta indoiél'a. (Nu asié vorbescu fóile germane!) Afara de aceea avemu inderetulu nostru istori'a, istori'a dela Xerxes încependu péna la imperati'a muscalésca, care ne invétia, cumcă popóre neculte nu se potu înaltia, că se domnéscă peste popóre culte.” Sub popóre culte foi'a maghiara întielege pe Maghiari, sub cele neculte pe Russi.

O întrebare modesta. „Tel. Romanu” ne-a spusu înainte cu duóe septemani, că consistóriulu archidiecesanu din Sibiiu a votatu representatiunea cătra dieta, prin care „se protestéza” contra proiectului d-lui Trefort, și că a servitu de materialu pentru o representatiune comuna a întregi metropolii gr. or.

„Aristides” din Blasiu ne-a relatatu (și péna adi nimenea nu l'a desmintitu), că capulu Metropoliei greco-unite a facutu însusi o representatiune pentru aপরarea scóleloru medie și „a presentat'o dietei.”

Dupa ce vedemu că tôte celelalte confesiuni 'si-au publicatu memorandele lor în acésta importanta cestiune, care atinge totodata interese bisericesci și scolare; dupa ce diarele publica acuma chiaru și unu memorialu specialu din partea Romano-catoliciloru ardeleni, venimu cu tóta devotiunea se adresamu cătra prea veneratii nostri capi bisericesci întrebarea modesta, déca Prea Santeiele lor nu sunt de parere că e timpulu că se se faca odata cunoscutu și publiculu romanescu cuprinsulu representatiuniloru ce 'lu privescu?

Austri'a și Russi'a.

În amintitulu discursu, ce l'a tînutu agentulu diplomaticu alu Russiei, d-lu Hitrovo, cătra o deputatiune de Bulgari, s'a exprimat astfeliu:

„Nu dati nici o importantia la ceea ce dicu diarele din Petersburg, Berlin, Vien'a séu Pest'a. Dilele Austriei suntu numerate! Nu vedeti dela Odesa la Reni tíer'a ocupata de soldatii nostri? Unu pasu și suntemu în Romani'a... Da, unu slavu nu se teme de Nordu. Or'a din urma a Austriei a sositu: acésta tíera trebuie se piéra din chart'a Europei. Suntu ómeni strimti de credinti'a cari 'si imaginéza că Germani'a va alergá în ajutorulu Austriei. Nu va fi asié, si vomu sférsi mai lesne cu Austri'a decâtu cu Turci'a, căci consideru Turci'a că unu leu viguros, pe candu Austri'a e unu purice pe care 'lu vomu sdrobi cu unghi'a. Vestiti pretutinde neá pe unde resuna limb'a slava, că Russi'a vine spre a liberá pe popórele slave cărora li s'a rapitu libertatea. Spuneti popóreloru slave

că acela care se va teme de mörte va fi blasphematu. Si voi căroră suntu devotatu. comptati intotodéuna pe mine..“

„Neue Freie Presse“ constata că press'a européna nu incetéza de a se ocupá de cestiunea déca se va reusi cu mantinerea pacii si de relatiunile dintre Austria si Russia. Pentru momentu domnesce credint'a că resbelul va fi inlaturatu. In Petersburg s'ar' fi ténutu acum vr'o optu dile unu mare consiliu de resbelu compusu din duoispredece generali. care a avutu a se ocupá de duóe cestiuni: déca Russia este pregatita pentru unu resbelu si déca unu atacu alu Austriei contra Muntenegrului pretinde unu amestecu alu Rusiei. La amenduóe aceste intrebari generarii ar' fi respunsu intr'unu chipu negativu. Cu tóte aceste inse sunt diare in Germani'a cari declara că situatiunea este fórte periculósa. Astfelu „Kölnische Zeitung“ scrie urmatóarele: Nu se póte prevedé chipulu pacinicu, in care Austria si Russia voru aplaná cert'a loru in privint'a eghemoniei asupra Slaviloru din pensul'a balcanica. La acésta trebuiau sè se gándesca barbatii de statu cari, cu tóte sfaturile contrarie ale unei parti mature a preseii, au impinsu pe Austria silind'o a ocupá provinciile turcesci.

Prin Berlinu, mai dice totu „Neue freie Presse“, s'a crediutu câte-va dile, dupa cum anuncia corespondintii de acolo, in isbucnirea unu resbelu, dér' acum se privesce că inlaturatu pericolulu. Caracteristicu este numai, că diarele berlinese se declara unele dupa altele contra unu resbelu intru Germani'a si Russia. Astfelu „Vossische Zeitung“ si „National Zeitung“, duoe organe, care numai de filo-rusismu nu potu fi banuite, se declara contra unu asemene resbelu. „National Zeitung“ dice intre altele:

Interesele Germaniei tîntescu negresitu la aceea de a traí in bune relatiuni cu Russia si de a ajutá la desvoltarea cetatianésca si si economica a marelui imperiu vecinu. Sute de milióne din capitalurile germane sunt virite in intreprinderi si in hãrtii de statu russesci, si ori-ce impedecare séu resturnare a vietiei statului russu aduce cu sine turburari, cari se voru simti de indata séu ceva mai târdiu in Germani'a, atãtu economicesele câtu si politicesce. Noi nu trebue se ne preocupãmu de câtu d'unu singuru lucru: la acela de a fi cu Russia intr'unu schimb economicu folositoru ambelor parti.

Generalulu Gurko a fost numitu dilele aceste guvernatoru generalu la Odessa Acést'a numire ar' avé o gravitate deosebita. Eata cum o esplica corespondentulu din Petersburg alu diarului „Bohemia“: „Chiamarea lui Gurko in postulu de guvernatoru generalu alu Rusiei de meadiadi ne face fara voia se credemu, că din aceea parte se ridica pe orizontu punctele celinegre si că guvernulu vré se 'si faca preparativele din buna vreme. In Bulgari'a se desfasiura actualmente o miscare care e urmarita aici cu mare atentiune. Partidele paru a fi lasatu la-o parte urile reciproce si voru sè se transforme intr'o mare partida nationala. Cum că se prevede isbucnirea unoru óre cari evenimente in Orientu, dovedesce si suspensiunea incheerei tractatului comercialu intre Russia si Bulgari'a. Pe langa acestea afiu dintr'o parte vrednica de credintia, că mari miscari de trupe se facu in tinutulu Elisabetogradului, de unde s'au transmis mai multe regimente spre Chisindu; de asemenea s'au dislocatu mai multe detasamente de cazaci pe lini'a ferata Bender-Reni, spre a ajuta pe ingineri la restaurarea câtu mai grabnica a acestei lini. Din tóte acestea puteti vedé, că guvernulu nostru iea tóte măsurile spre a nu se lasá se fia surprinsu de evenimentele asteptate pentru primavéra. Se vorbesce si de incheierea unu tractatu secretu intre Russia si Romani'a, dér' eu nu am motive de a da crediementu acestui sgomotu, care mi se pare mai multu unu pium de sideriu. Chiamarea lui Gurko in postulu seu de la Odessa nu s'a facutu, fiti siguri, de câtu in vederea unoru incurcaturu serióse.“

Rescól'a in Crivosci'a si Hertiegovin'a.

Dela divizi'a 18-a sosi cu dat'a 26 Febr. unu raportu, care díce: „Colón'a Haas, por-

nindu mai departe dela Glavaticevo avu pe cóst'a dela Krstac-Planina o lupta, care a duratu dela 10 óre a. m. pëna la 7 óre sér'a in contra unei bande de vreo 1000 de insurgenti. Acesti'a fura respinsi, ducëndu cu sene multi morti si raniti; 4 morti remasera pe campulu de lupta si 2 insurgenti fura prinsu. Perderile trupeloru austriace se fi fost dela reg. 71, duói morti si patru greu raniti; usioru raniti duoi infanteristi. — Colonelulu Arlow anuntia din Kalinovici, că la 24 s'a unitu cu colón'a Leddih. Generalulu Leddih anuntia, că cauta a se uni cu colón'a Haas..“

Impregiurarea că vreo 1000 de insurgenti au luatu positiune la Krstac-Planina si s'au luptatu 9 óre cu trupele colonelului Haas dovedesce, că insurgentii nu sunt nicidecum sguđuiti si slabiti prin luptele din dílele anterióre. — La Foc'a nu s'a schimbatu situatiunea. acolo e prea aprópe grani'ta muntenegrëna. Cordonulu ce 'lu facura trupele muntenegrine nu e de nici o tréba; Muntenegrinii chiaru se voiéscu n'au midfóce spre a inchide fruntari'a cu succesu. Printre muntii stancile, vâgaunele, platourile de p'acolo se potu strecurá si 1000 de insurgenti neveduti. Dér' trupele Muntenegrine, cari forméza cordonulu si déca i-ar' zari. se facu că nu-i vedu si-i lasa se tréca in numele Domnului. S'a disu, că de ce nu facu Austriacii cordonu mai forte déca le este asié de multu a inchide fruntari'a. Respunsulu e usioru. Déca ar' voi se-o inchida cu succesu le-ar' trebui nu 5000 nici 10.000 ci 200,000 de ómeni.

Din Bocche se scrie că timpulu furtunosu nu impedece pe insurgenti de a molestá mereu trupele austriace. Ocuparea fortului Ledenice nu i-a descuragiatu nici câtu de puçinu. La 19 l. c. se raportá comandantulu dela Ledenice, că in apropiare s'ar' afla insurgenti. Acést'a tramise indata o patrula de 10 venatori cu locotenentulu Szatmáry din batalionulu 3-lea de venatori cá sè faca o recunóscere. Abia s'a fost departatu locotenentulu dela Ledenice distan'tia de 2000 de pasi, candu deodata insurgentii incepura a impuscá asupra-i. Locot. Szatmári insusi a fost ranitu. Venatorii ripostara si din Ledenice se pusera indata câteva tunuri de munte in actiune. Acést'a facu pe insurgenti sè se ascunda pe dupa stanci. Locotenentulu Szatmáry fú transportatu la Cattaro in spitalu unde sosi tocmu in momentulu, candu pornise conductulu funebru, care ducea la momentu osamintele capitanului Bohm, care murise in urm'a ranei ce i-áu facut'o glóntiele insurgentiloru. Cá dovéda pentru marea cutezare a insurgentiloru servésca faptulu, că ei au navalitu asupra localitatii Strp de langa litoralulu marii, in a careia apropiare se afla multe trupe austriace si care se póte atinge chiaru de bombele tunurilor nailoru de resbelu „Albrecht“ si „Sansego“, ce ancoréza in sinulu dela Risano.

„Ardealulu si Romani'a“.

Fóia Kossuthiana din Clusiu „Ellenzék“ publica sub acestu titlu unu articulu, care se baséza pe unele impartasiri despre cari dice că le-ar' fi imprumutatu dela „Bukuresti Hirado“. Eata-le:

„Alianti'a ofensiva si defensiva intre Romani'a si Russia s'a subscrisu in diu'a de 27 Februaru dupa amédiu. In casulu unei invingeri Romaniei 'i s'a promisu Bucovin'a eventualu Ardélulu, ear' Romani'a va dá in schimb Dobrogea Bulgariiloru. Romani'a e datóre a pune pe pecioru de resbelu 100,000 de ómeni, si a nu incheiá pace fara Russia.“

„In cercurile oficiale romane tóte aceste se denéga — precum se si cuvine — intr'aceea inse eri (in 28) dupa amédiu ambasada din Bucuresci avea deja in mana copia tractatului. In diu'a urmatóre ministeriulu de resbelu a si iuceputu cu pregatirile de mobilizare si cu darea in liferatia a celoru de lipsa pentru acestu scopu. In 27 dupa amédia scirea acést'a a fostu inmanata Maiestatii Sale la gar'a drumului de feru.“

„Acestu pretinsu comunicatu este precedatu de unu articulu de fondu sub titlulu de susu, care se incepe cu urmatóarele cuvinte bombastice: „Va se díca pretiulu de sange este deja stabilitu intre Romani si Muscali. Premiulu

pentru tradarea Romaniloru ar' fi dup' acést'a Ardealulu, principatulu de odinióra alu Ardélulu?...“

Spatiulu nu ne permite a citá mai multu din articulu lui „Ellenzék“. Remane numai se constatamu, că isvorulu din care díce că 'si-a scosu scirea aceea, a secatu de multu. Dupa câtu scimu noi diarulu „Bukuresti Hirado“ nu mai exista. Domni dela „Ellenzék“ aprinsi la creeri că intotodéun'a indata dupa ce cetira vestit'a telegrama din „Pester Lloyd“, despre care vorbimu intre varietati, fabricara acelu comunicatu sensatiunalu. Se le fia de bine!

Baiti'a, in 10 Eebruaru 1882.

Cu durere iau condeiulu in mana Dle Redactoru, că se ve scriu in caus'a unu invetiatoriu, batutu de sórte. In 4 Octobré se facu alegerea de invetiatoru in comun'a Hertiegani, protopresbiteratulu Zarandu. Poporulu a alesu pe unu individu necualificatu, frate cu parochulu localu; pre candu individulu cualificatu S. Popescu a primitu numai unu votu. Asternendu-se actele la Ven. Consistoriu in Sibiu, s'a intaritu de invetiatoriu individulu cualificatu P.. Invetiatoriulu cualificatu P. se si stramutá din vechi'a s'a statiune de invetiatoriu: Banpatocu in nou'a statiune Hertiegani. Dér' ce se vedi. Parochulu direttore introduse in scóla pe fratele seu, pëna a nu sosi actele dela Consistoriu; venindu acum invetiatoriulu aprobatu de Consistoriu, parochulu refusa a-lu introduce sub cuvëntu, că va remonstrá impreuna cu poporulu la Venerabilulu consistoriu.

Destulu că invetiatoriulu Popescu, cu intregu bagagiulu seu pe cara, cu femeia si trei prunci minoreni, a remasu in strada, din capritiulu unu parochu. Ce abusu! Invetiatoriu'u P, si dupa cum mi se spune si oficiulu protopopescu facu aretare la Sibiu. Si care fu urmare? Venerabilulu consistoriu nu sciu pe ce cale, si cum, denumesece acum unu altu invetiatoriu in Hertiegani, pe tinerulu Moisescu din Buruene. Dér' acést'a muri indata dupa denumire.

Invetiatoriulu Popescu a statu vre-o patru septemani, fora nici unu venitu, pre stradele Hertieganiiloru, alergandu, candu la Bradu la oficiulu protopopescu, candu la Dev'a, la inspectorulu regescu; căci de fóme alérga omulu unde póte. Astadi e fara postu in Baiti'a.

Ar' fi tempulu, că sermanii invetiatori se nu mai fia tractati cu atat'a vitregime, si lasati la dispositiunea unuia séu altuia directoru capritiosu. Ar' fi tempulu, că delá organele superióre se mai ésa prin comunele unde sunt certe, individi apti a capacitá pe poporulu necultu, si a relatá asupra celoru culpabili.

Mera.

Citimu in La Gazette de Romanie: Se anuntia sosirea misiunii prusiene care a dusu Sultanului Abdul-Hamid marele cordonu alu Vulturului negru pe care imperatulu Wilhelm l'a datu Inaltimei Sale. Acést'a misiune se compune din: Esc. S. generalulu principe de Radzivil, adjutantu alu M. S. Imperatului Germaniei si din suit'a s'a. Principele de Reuss, maioru in gard'a imperiale. D. Below, maioru in gard'a imperiala si adjutantu alu ministrului de resbelu. Maiorulu Betald-Weringerade; Locotenentulu principe de Radzivil, fiulu generalulu. Personalulu acestei misiuni extra-ordinarie se va opri câte-va dile in Bucuresci pentru a presentá MM. LL. omagieile sale si vá pleca din capitala la 23 Februaru (7 Marte).

Incuragiarea industriei romane.

(Discusiunea in Camer'a romana.)
(Urmare.)

D. I. Codrescu multumindu celoru ce au luatu iniciativ'a proiectului de lege de façia dice că este bine că in materia de economia nationala se studiamu resursele tierii, se cugetamu la çint'a unde vremu sa ajungemu. Critica aplecarea prea mare spre functionarismu, care, dice, nu se póte lecu decatu numai prin cererea altoru ramuri pentru activitatea nóstra sociala. Apoi continua: Am veditu, D-loru, cum miciele profesiuni precum croitori'a, cismari'a etc, prin faptulu concurentiei esterne, au ajunsu a nu mai aduce celoru ce le esereita de câtu unu traiu anevaios, si plinu de greutati. Si pentru ce acést'a? Pentru că nu s'a luatu nici o mesura prin care, sè li-se asigure modest'a loru esistenti'a.

Prin legea de façia, se cata a se dá o impulsione micii industrli nationale; se creaza prin ea scoli pentru a o perfectoná si a se introduce chiaru industrli noue.

Dér' óre este destulu atátu? Industriasiulu care va perfecioná industri'a s'a, scolarulu care va inveti'a esereitarea unei meserii, nu trebuie se fia si pusu in pozitíune cá se gaséscu unu remunerariu cuvínciosu in acésta meseria cá se'lu traga inim'a a o esereitá, si a-si aflá in ea bunulu seu trau?

De aceea D-loru, pentru cá rezultatele acestei legi se fia bune, pentru cá scólele se póta procurá industriasi, trebuie neaparatú se ne gandimu si la o serie de alte mesuri prin care se facemu posibilé tóte aceste.

D-loru, 'mi aducu aminte cá pe candu faceam cu alte State tratatele de comerciu, ce sunt inca in fiintia, amu voitu si noi se facemu a fi precedate acestea de unu tarifu vamalu generalu. Cum s'au studiátu inse facerea acelu tarifu? Cautatu-s'a a se fixá prin elu principalele jalóne care se stabiléscu viitorulu comerciului si alu industriei nóstre nationale?

Noi amu facutu acelu tarifu numai in scopu de a fortia pe vecinii nostri de a intrá in tratative cu noi si a ni se recunóscce dreptulu de a incheié tractate de comerciu. Eu nu sunt pentru cá se inchidemu hotarele tierii nóstre la comerciulu si la industri'a straina; dér' credu, D-loru, cá inainte de a întreprinde incheierea unoru asemenea tractate de comerciu, trebuia se studiamu bine totu ceea ce este de folosintia pentru ocrotirea comerciului si a industriei nóstre. Trebuia se cautam si se cunóscemu bine la ce ne póte duce cutare séu cutare stipulatiune la care subscriemu. D-loru, si statulu Belgianu si alte state au facutu si facu tractate de comerciu, dér' nu trebuie se pierdemu din vedere, cá inainte de tóte aceste ele au ingrijire a fixá prin tarifu generala bine studiata si bine cumpanita, bazele tratativeloru loru cu totulu cerspuvietórie la necesitatile comerciului si industriei loru particulare.

D-loru, la anulu 1886 expira tractatulu nostru de comerciu pe care 'lu-am incheiatu cu Austro-Ungari'a. Ei bine, nu credemu, D-loru, cá ar' fi timpulu cá inca de pe acum si Camera si guvernulu se incépa se studieze bazele generale ale unui tarifu vamalu, care se fia cátu se va puté mai avantajosu, pentru protegerea comerciului si a industriei nóstre?...

Déca voimu ca acelu ce se destina pentru o profesiune se esereite acea profesiune, trebuie se facemu cá acea profesiune se promita si avantage pentru individu. Putemu luá unu exemplu din cea ce se urméza cu seminariele. Noi ingrijindu-ne cu dreptu cuventu cá se avemu preoti buni si invetiati, amu facutu seminare cari sunt totdeauna pline cu elevi, dér' cu tóte acestea ce se intempla? seminaristii dupa ce esu din ele nu voiescu se se faca preoti si alérga in tóte partile cá se se faca functionari. Pentru ce acésta? pentru motivulu cá déca ne-amu preocupatu de mijloculu cá se avemu preoti buni, nu ne amu preocupatu totudeodata cá se asiguramu si sórtea preotiloru. In desiertu vomu pune si prin legea de recrutatiune si prin alta lege sanetiuni penale pentru cá se silim pe seminaristi se se faca preoti, ei nu voru imbraşia acésta cariera pēna candu nu veti imbrunatati sórtea preotiloru asié cá se póta traí dupa cuviintia. Asemena va fi si cu meseriasii. Desi 'i veti invetiá fórté bine meseri'a cutare si cutare, totusi caudu ei voru vedé cá munc'a loru nu le produce, fiti siguri cá ei voru parasi meseri'a si la cea d'anteiu ocaziune ce li s'ar' presinta voru imbraşia carier'a de functionaru pe cáta vreme acésta cariera va fi mai lucrativa.

D. P. C a r p u. Eu in cátu me privesce, me felicitu, cá acésta cestiune a avutu efectulu de a provocá voci autorizate din acésta Adunare cá se céra unu studiu seriosu asupra întregi nóstre organisari. Si din discursulu D-lui Cogalniceanu, d. e. a caruia argumentatiune o aprobu cu deseversire, de si conclusiunile D-sale sunt póte mai optimiste de cátu ale mele, reese inainte de tóte ataculu in contra functionarismulu.

Candu cu discutiunea cestiunei Evreiloru, amu avutu ocaziune a ve aretá, cá decadenti'a industriei si a comerciului nu resulta numai din faptul Evreiloru, ei in mare parte din vin'a nóstra; v'amu aretatu cum imitandu servilu institutiunile altoru tieri, a trebuitu se întrebuintiamu si unu personalu mai numerosu pentru cá acele institutiuni se póta, in modu materialu celu puçinu, se fia puse in picíore, si cum personalulu fiindu mieu in proportiune cu nouele cerinti, Statulu a absorbitu tóta activitatea populatiunei nóstre, asié in cátu nu ne-a ramasu aprópe nimicu pentru activitatea individuala si amu uitatu cam prea multu. cá ori ce activitate politica senatósá atērna in ultim'a instantia de activitatea individuala in afara de amesteculu Statului.

Institutiunile politice fara caractere voru fi pururea sterpe, si caracterele nu se potú desvoltá de cátu atunei candu se deprinde omulu a compta pe munc'a s'a individualá si a luptá pentru unu lucru ce este opulu seu propriu.

In sensulu acésta m'am incereatu se lucrezu si se presintu unu sistemu întregu de organisare interna. Sciti cum dupa terminarea cestiunei Evreiloru amu presintatu unu siru de mesuri, cari stau in conexitate cu

tielulu generalu urmaritu de toti; si, de si n'am avutu fericeia, nu dieu de a vedé primite acele mesuri asié cum eu le presintamu, dér' nici n'am avutu macaru onórea unei discutiuni publice din care ar' fi esitu póte ceva lumina, eu inse totu voiu starui a cauta cá se se produca unu sistemu întregu de legislatiune care se ne lecuiasca de plag'a ce au semnalat'o D-nii Cogalniceanu si Codrescu.

Déca diferu de conclusiunea D-lui Cogalniceanu este pentru cá D. Cogalniceanu avea aerulu de a dice, cá intentiunea guvernului este ilusoria in asemenea materia, si cá singur'a initiativa privata trebuie incuragiata. Aci este credu o ilusiune.

D. M. C o g a l n i c e a n u. N'am disu asié.

D. P. C a r p u. Atuncea v'am intielesu reu, si declaru numai cá aprobu intentiunea guvernului pentru urmatórele cuvinte: copilulu nu póte merge pēna ce nu'lu inveti a merge, si déca nu 'lu tii de subsuóra, nu voru capata debilele lui picíore puterea de a 'lu duce inainte. Cá se dicemu: Statulu nu trebuie se intervia, acésta este a dice: nu vroimu industrie. Pentru cá nu uitati unu lucru, cá chiaru in lupt'a acésta ce-o sustínemu contra elementulu strainu care e stapanu astadi pe puçin'a mic'a nóstra activitate industrialá ce-o avemu; lupt'a acésta n'ar' puté fi sustinuta de cátu prin duoe midilóce, ori prin o coalitiune a consumatoriloru cari se 'si dica: nu vremu se ne mai folosimu de eftinatatea industriei straine; vremu se cumparamu, de si mai scumpu, dér' vremu se cumparamu dela acela care produce in tíera. Ori facēndu apelu la singurulu consumatoru care e atátu de mare in cátu clientela se fia hotaritórie in materia, si acelu consumatoru este Statulu. Coalitiunea consumatorulu 'mi pare greu de realizatu si nu ne remane deci de cátu Statulu, cáci acolo avemu a face cu o vrointia unica, care nu mai atērna de diferitele interese ce ar' fi in joeu candu e vorb'a de-o actiune colectiva cá aceea a poporulu. Statulu póte se dica: eu voiescu se consumu numai din tíera dela mine, voiescu se cheltuiescu mai multu, dér' voiescu cá marfa se fia din tíera dela mine macaru, cá voiu plati mai scumpu pentru o marfa ce deocamdata va fi mai prósta de cátu cea straina.

O asemenea teoria póte fi expusa la atacurile economistiloru cari dieu: inainte de tóte eftinu si bunu. Dér' se nu uitamu, cá nu numai cestiunile economice potú se fia hotaritórie in asemenea materia. Eu dieu, cá o tíera este cu atátu mai seraca cu cátu consuma eftinu dér' din tíera straina, si din contra, o tíera este mai avuta candu consuma produsele industriei sale. Eu preferu se am cheltueli mai mari, inse se am o populatiune deprinsa a munci, a trai din munc'a s'a propria, de cátu o populatiune in stare mai buna, dér' care traiesce cum traia populatiunea cea bogata dela Sibaris. Soldatii din Sibaris erau straini, negutiatorii straini agricultur'a se facea prin sclavi, cu tóte acestea gratia positiunei între Greci'a si Itali'a era orasiulu celu mai bogatu din antichitate. Dér' ce folosu, molatici si enerativi cum erau, a fost destulu de unu singuru atacu alu strainului cá acelu orasiu se dispara fara se lase urme macaru.

Acésta respundu eu acelora cari dieu: ce 'mi pasa déca obiectulu s'a fabricatu in tíera séu nu; eu voiescu se 'lu amu bunu si eftinu.

Se vedemu cum s'a facutu aiurea, cum s'a nascutu industri'a in Engliter'a si in Françi'a. Sciti prea bine, cá in Engliter'a marele initiatoru a fost Eduard alu III, cititi istori'a si veti vedé, cum elu a pusu chiaru pedépsa de mórté pentru a sustiné sistemulu de protectiune, care a fost inceputulu acelei stari in floritórie de industria care o vedemu astadi.

Candu a fost vorb'a se se creeze in Françi'a industri'a matasei, ganditi, cá s'a lasatu acésta initiativei private? Din contra; guvernulu Françi'e s'a dusu si a furatu, positivu furatu, lucratori din fabricele Venetiei, pe cari aducēndu'i la Lion 'i-a pazitu cu gendarmi cá nu cumva se fuga se se duca inapoi; si astfelu a întemeiatu industri'a cea antaiu din lume, care constituie adi o parte insemnata a averei nationale franceze. . . .

Eu, espuindu aceste consideratiuni, voiu votá acestu proiectu de lege. . . (Va urmá)

Statu'a lui George Lazaru.

La apelulu facutu de comitetulu provisoriu, — scrie „Binele Publicu — apelu pe care 'lu publicara septeman'a trecuta mai tóte diarele din capitala, unu insemnatu numeru de persóne din cele mai distinse respunsera prin presentia loru la intrunirea ce se tñu ieri in sal'a de Dreptu a Universitatii. Scopulu acestei intruniri erá, precum se scie, alegerea unui comitetu definitivu care se activeze redicarea statuei neuitatulu George Lazaru, a acelu barbatu care, pe cale sciintifica, ne aduse aminte cá suntemu Romani, intr'o epoca candu numele de Romanu

erá uitatu de negutiatorii si chiaru de boerimea tierii!

Siedinti'a se deschíse la 2 si jum. p. m. sub presiedinti'a unuia din puçinii contimporani ai lui George Lazaru, octogenarulu George Ioanide. Deschidēndu-se discutiunea asupra constitutiei comitetulu definitivu, luara cuvēntulu pe rēndu d-nii gen. Tell, P. Cernatescu, Ananescu, Maniu, Petrescu, Nicolae Ionescu, D. Laurianu, Atanasiade, Craçiucescu, Robescu si altii. Numerulu de 41 membri propusi de comitetulu provisoriu gasindu-se prea mare pentru comitetulu definitivu, adunarea propuse unu numeru mai restrinsu si proclamá in unanimitate, pre langa comitetulu provisoriu, inca diece membri. Astu-feliu comitetulu definitivu pentru redicarea statuei lui George Lazaru, se compune din urmatórele 17 persóne:

D-nii gen. Christianu Tell, (fostu ministru), — V. A. Urechia, (ministrulu culteloru si instructiunei publice), — Dumitru Bratianu (fostu ministru si ambasadoru), — Cariagdi, (fostu ministru, actualu primariu alu capitalei), — Aman Teodoru (pictoru), — George Missail (publicistu), Nicolae Ionescu (fostu ministru, actualu deputatu), — Petre Cernatescu (professoru de Istori'a Universalá la facultatea de Litere din Bucuresci), — Dimitrie Gusti (fostu ministru, actualu primariu alu Iasiloru), — Petre Gradi-sténu (senatoru), D. Ananescu (delegatu din partea liceulu St. Sava), — Const. F. Robescu (del. liceulu Mateiu Basarabu), — Stef. Mihai-lescu (del. gimnasiulu George Lazaru), — I. Marescu (del. gimn. Mihaiu Bravulu), — George O. Garbea (del. gimn. Cantemiru), — Archimandritulu Ghenadie Enacénu (del. Seminariulu Centralu), — Dr. Negura (del. Seminariulu Nifonu), — si F. Crassan (del. scólei Comerciale din Bucuresci).

Rare-ori s'au vedíutu ocaziuni in cari sentimentulu de recunoscintia pentru marii barbati ai tierii se se manifesté cu atáta caldura cá in intrunirea de eri. Cuventarile tuturoru si in parte cuventarea betranului generalu Tell a avutu acea putere magica de a infaşia cá o oglinda fisionomi'a Romanismulu in epoc'a lui Gheorge Lazaru, de a transmite, cá unu telefonu perfectu, generatiunii actuale insusi graiulu dascalulu Lazaru sfadeloru negutiatoriloru romani si greci, cuvintele sprijinatorulu lui Lazaru, eforulu de pe acea vreme Constantinu Balaceanu.

Recunoscinti'a tierii a disu: „Se inaltiamu figurele maretie ale capitaniloru nostri Mihaiu si Stefanu!“ — Mihaiu este, Stefanu in curendu va fi. Totu ea a disu: „Susu figurile parintelui literaturei si parintelui scólei romane!“ Heliade este, in curēndu si Lazaru va fi!

Clusiu, in 26 Fauru.

Multu stimate dle d-le Redactore! Concertulu impreunatu cu balu, arangiatu in redutulu urbanu la 16. Fauru a. c. de tinerimea romana dela universitatea de aici, in favorulu societatii de lectura, „Julia“ a reusitu, cá intotdēun si in anulu acésta stralucitu. Program'a concertulu a constatu din urmatórele puncte:

1. „Steluti'a“, poesia de V. Alesandri, intonata de corulu vocale.
2. „Fantasia de Concertu“, din arii romanesci de A. Spic, esecutata pe piano de d-siór'a Elen'a Piposiu.
3. „Sentinela romana“, poesia de V. Alesandri, declamata de Alesandru Popu med. de an. II.
4. „Finale. Cis moll sonata op. 27.“ de L. Beethoven, esecutata pe piano de d-siór'a Camil'a Popu.
5. „Cantece nationale“, esecutate de A. Nieóra, acomp. pe piano de d. I. Jacobi.
6. „Legenda“ de Wieniavsky, esecutata pe violina de domnulu Juliu Papp, acomp. pe piano de d-lu I. Jacobi.
7. „Lucreti'a Borgi'a“ fantasia de concertu de Sydney Schmidt op. 69., esecutata pe piano de domnisiór'a Elen'a Piposiu.
8. „Canteculu gintei latine“, poesia de V. Alesandri, aria de Caudella, quartetu de I. Jacobi, intonatu de corulu vocalu.

Tóte piesele au fost de cátra numerosulu publicu din locu si inpregiuru ascultate cu mare atentiune si placere. Fara indoiéla mai multu efectu au produsu piesele esecutate pe piano de domnisiórele Elen'a Piposiu si Camil'a Popu. cari onorable d-sióre fura mai de multe ori intrerupte prin aplause si strigari de se traiesca. De unu succesu laudabilu se potú bucura si

domnulu Iuliu Popp, A. Nicóra si Alesandru Popu. Asemenea au escelatu si corulu vocalu sub conducerea d-lui diriginte I. Iacobi. —

Dantiulu s'au inceputu pe la 10 óre sér'a cu joculu romanescu Ardelén'a. — „Romanele“ si „Cuadrilele“ l'eau jucatu del'a inceputu pèna in fine 50-60parechi. — In decursulu pausci 13 juni romani in costume nationali si cu pene de curcanu pe caciule jucara sub conducerea d-lui A. Nicóra jocurile istor. romanesci „Romanulu“ si „Batut'a“ cu o bravura nespusa. Multumita domniloru arangeri, cari nu au intrelesatu nimicu, pentru-cá balulu romanescu din Clusiu se nu'si pérda din renumele seu celu bunu. Toti, càti au participatu la acést'a petrecere, s'au departatu numai diminéti'a pe la 6 óre, ducandu fiacare cu sine suvenirile cele mai placute. —

Unu lucru de totu strainu e acél'a, cà in Clusiu, unde majoritatea absoluta a locuitorilor sunt Maghiari, printre cari noi Romanii numai ne stracuramu iutr'acestu orasiu, unde omulu pare a fi avisatu in tóte directiile la spriginulu fratiloru nostri maghiari; chiaru aici petrecerile romanesci, afara de puçini professori dela universitate si unii demnitari, cari se presentéza mai multu oficiosu, de alte familii maghiare din locu nu sunt frecventate, de si la tóta ocaziunea tóte familiile de alta nationalitate, de au numai càtu de puçinu titlu la numirea de haute-volée, au fost invitate.

Cercurile decidetórie am auditu batendu siér'a — cà pèna atunci, pèna ce tinerimeà romana nu va avé atàta galanteria, de a tipari pentru publiculu maghiaru invitatiuni ungnresci, pèna atunci se nu se astepte nici odata la sucursulu Dloru. Auditati? Imi vine a crede — ca póte fi adeveratu, — cà fratii nostri prin „Kolováríkor“ aducu astfelu de decisiuni. La obiectulu acést'a altcunu voiu mai reveni. Primiti dle Redactore, espressi'a deosebitei mele stime!

Justus.

Diverse.

(Orbi'a patriotica.) Ori ce omu rece la capu va díce, cà nu este bine a desconsiderá pe nationalità si ale impune functiunari, cu cari nu se potu intielege. Fanatismulu inse este orbu si de aceea luptele nóstre contra lui sunt desierte, asta o scie tíer'a si lumea, si statulu suferé din caus'a asta negresitu cele mai mari scaderi. Aflamu din sorginte démna de crediementu, cà in comun'a R. s'a presentatu dilele trecute unu functiunaru de statu. maghiaru, pentru conscrierea darei, dér' deórace elu vorbea numai ungnuresce, in comun'a aceea inse, care este locuita de Sasi si Romani, nu cunósce nimenea acea limba, nu se potú intielege cu ómenii. In birtulu satului unu caletoriu audiendu vorba ungnuresca intrebà, cà cine este „Mari'a-S'a“, si capefà respunsu, ca este unu domnu care a venitu pentru conscrierea darei, dér' nesciindu nemtiésce si romanescce, ómenii nu se potú intielege cu elu. „Contra prostiei si diei lupta in zadar“, se fi replicatu acestu caletoru. —

(Pregatiri de resbelu?) Evreo-Maghiarii lui „Pester Lloyd“ gasescu o placere deosebita in a respandi totu feliulu de sgomote, despre pretinse miscari resboinice slave séu panslave. Viediendu cà cu multimea de „voluntarii russi“, cari ar' fi pornitu spre Bosni'a nu-o prea scotu la cale, dílele aceste espedara dela Brasiovu o telegrama in tóte directiunile, care vorbesce de pregatiri estraordinarie de resbelu ce le-ar' face in aceste momente Romani'a. Sietulu garei dela Predealu se fi primitu ordinu cà se tiena la dispositiunea ministeriului de resbelu tóte vagónele si in „Romanulu“ si n „Monitoru“ sè se fi publicatu concurse de liferatii estraordinarie de furagiu pentru armata s. a. Nu era de lipsa cà se vina mai antaiu corespondentulu lui „Neue fr. Presse“ sè desmintu acést'a scire, care se dice, cà a sositu cu stafet'a (sic!) dela Bucuresci la Brasiovu, pentru cà sè se cunósca, cà este un'a din gáciturile inventiosiloru reportori evreo-maghiari. Odata acést'a constatatu trebue se intrebamu, cà ce scopu urmarescu óre aceste scornituri sistematice? — Romanii voru face bine déca voru fi cu ochii deschisi façia de aceste manevre.

(Resboiulu opritu). Nu ve spariati, càci nu e vorb'a de resboiulu ce 'lu ce nimi-

cesce tíert si popóre. Déca acést'a s'ar puté opri li s'ar' pricinui póte o prea mare intristare fanaticiloru dela „Ellenzék“, cari ar' voi cu ori-ce pretiu se dé façia cu uciga'lu crucea. Se tractéza numai de diarulu „Resboiulu“ din Bucuresci, caruia guvernulu ungnurescu i-a subtrahu debitulu postal. In Bucuresci inse aparu duóe „Resboie“ (Weiss si Grandea) si se pare cà amenduóe sunt interdise, càci noi de càtuva timpu nu mai primimu nici unulu.

(Concertu Brandner.) Capel'a orasiului incependu de Joi in 2 Martiu st. n. vá dá concertu in fiacare Joie, in sal'a redutulu orasianescu.

(Circulu Kremser.) In fia-care séra mare representatiune. Diferitii artisti si artiste se voru produce pe caii dresati in inalt'a scóla si cu cei dresati in libertate, apoi voru urmá productiuni in gimnastica si pantomime, Vineri si Sambata. program'a noua detailurile se potu vedé in placate.

(Portretulu lui Petru Maioru.) Ni se serie dela Budapest'a cu dat'a 27 Fauru 1882: De óra ce este posibilu cà intre stimatii lectori ai „Gazetei Transilvaniei“ sè se afle careva care se poséda vr'unu portretu de alu lui Petru Maioru, si voindu societatea numita dupa patronulu ei „Petru Maioru“ sè aiba portretulu acestuia; subscrisulu rogu in numele societatii pe respectivulu posessoru se aiba bunatatea a me avisa, cà apoi se sciu de unde se ceru imprumutu portretulu, pe care societatea voiesce se'lu decopiéze resp. fotograféze. — Dr. George Crainicéanu, oculistu in Budapest'a, váczy uteza 13.

(Lacerculu militaru) in Bucuresci s'a tínutu Mercurea trecuta o conferintia de d. capitanu Crainicéanu, care a voitu se demonstreze, cà invetiamentulu fortificatiunei in scolile romane militare este gresitu. D-s'a a sustínutu, cà de óra-ce cea mai mare parte din oficiarii romani 'si au facutu studiele in Françi'a, acestia au introdusu in scoli si au aplicatu chiaru in cea din urma campania sistemulu francesu, care nu este, dupa d-s'a celu din urma cuvèntu alu sciintiei. D-s'a a sustínutu sistemulu poligonalu, adoptatu de armatele germane, russe si belgiane si ai carui siefi sunt generalii Brialmont si Tottleben. Iusasi Francesii, dupa spusele conferentiarului recunosc inferioritatea sistemulu lor bastionatu si la scól'a de la Fontainebleau, de si se respândesce acestu sistem, alaturi cu dènsulu se preda si sistemulu poligonalu, constatatu cà superioru celui d'antaiu, dér' de care rutin'a nu se póte desparti cu inlesnire. Conferentiarulu a conchisu la rectificarea programelor de invetiamentu in scólele romane militare si la adoptarea cu incredere a sistemulu poligonalu. M. S. Regele a onoratu cu presint'a s'a acést'a conferintia insoçitu de adjutantulu de servitiu.

(Limb'a Paseriloru.) O fata slabia pe fia-care di. — Ce ai, drag'a mamei, de slabesci asiè vediendu cu ochii? — Mama, n'am nimica reu, dér' voiu se te rogu d'unu lucru. — Spune drag'a mamei. — D'acuma nainte, nu eu, ci d-ta se dai mâncare la paseri diminéti'a — Da de ce? Se te lasu se dormi?... Te lasu déca vrei. — Ba de dormitu me saturu, dér'... — Cùm déru? Nu 'ti suntu paseri dragi? — Ba mie 'mi suntu dragi, dér' eu loru de locu! Si mai alesu draculu cela de cocosielu crestatu! Se amu o putere... l'asi topi de viu! — Da de ce te supara, draga mamei? Se 'lu facemu cu borsiu dér'... — Cându esu cu grauntie. mama, elu alérgea in fruntea tuturora, si se pune in curmezisiu intre mine si intre paseri, si numai ce 'lu audi: „a inbatrani - itu! a inbatranit - itu!...“ càte de duoe-dieci de ori, fara se 'si caute de mâncare. — Ha ha ha, draguti'a mamei! Pentru atàta lucru, care ti 'lu inchipuesci? pare cà esti de pe alta lume Cine te-ar' audi te ar' ride, cà vorbesci cu paserile! — D'apoi vedi cà prea 'si batu jocu paserile de mine. — Ce totu spui?... glumesci?... — Ba dieu, nu glumescu de locu. Eu nu le mai dau nimica de acuma inainte. Se vedi: Dupa ce striga ticalosulu càtu póte, c'am inbatranitu, apoi dievolitiile de ratie se prefacu cà nu sciu cine, si 'lu intréba: care, care, care, care...? Dobitócele de gasce le spunu repede si in gur'a mare: gasd'a, gasd'a, gasd'a, gasd'a! Dér' celu mai mare necasu imi facu natarau-

cele de biblici cele cu trupu cà de gaina si capulu numai cà la vrabii, prefacundu-se cà le e mila, si totu clocanescu: pecatu, pecatu, pecatu, pecatu!... Numai curcanii, sciu cà le vinu de hacu la tóte candu le dicu: hadè-hadè-sietir-d'acolè!....

(Bulgaresce.) Unu tíganu mergea inaintea unoru baiati pe drumu. Baiatii incepura se 'lu necajésca pe tíganu, dicèndu'i: — Càrrr! Clone! Hâsi! Càrrr!... — Aoleo, mancasasi ochii! Nu mai vorbiti bulgaresce. (Column'a lui Traianu).

Scoreiu 24 Febr. 1882.

Onorate Dle Redactoru! In nóptea de 21 spre 22 l. c. unu focu teribilu a lasatu 73 familii fara pane, fara unu grauntiu, goli cum au pututu scapa in puterea noptii sub ceriulu liberu, in Comun'a Scoreiu. Nu se póte descrie starea misera a acestoru nenorocite familii cari sunt aprópe a muri de frigu si de fóme; deci cà se putemu alina in càtuva suferintiele loru, Ve-rugamu in numele nenorocitoru se binevoiti a deschide in pretiutulu Diariu celu redigeti o lista de colecta. Primiti Dle redactoru espressiunea stimei ce Vi o conservamu.

Primari'a comunála;

Canditu Vuku, Dumitru Bardosiu, jude. V. not. cerc.

Not'a Administratiunei. Conformu dorintiei esprime de onor. Primaria a comunei Scoreiu (comitatulu Fagarasiului), Administratiunea „Gazetei Transilvaniei“ declara, cà primesce ori din ce parte ofrande in bani pentru nenorocitele familii romane din Scoreiu.

Nr. 596—882.

Concursu.

Dupa ce in urm'a concursulu pretorialu ddo. 19/12—1881 Nr. 3699—1881 pentru postulu de silvicultoru in comun'a Resinàru s'a insinuat numai unu competente calificatu conformu legii se deschide prin acést'a — pre langa sustinerea conditiuniloru deja publicate in concursulu primu,* din nou concursu, provocandu se competentii calificati, de a 'si insinua rogarile instruite pèna la 9. Aprile 1882 la subsemnatulu pretoru. —

Talmaciu in 19 Fauru 1882.

3—3

Emerich.

* A se vedé „Gaz. Trans.“ nr. 146 din 1881.

Red.

Cursulu de Bucuresci din 17 Febr. 1 Martiu 1881.

Valori	Scadenti'a Cupónelorn	Cumpara	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Ort.	86.1/4	87.1/2
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	96.1/2	97.1/2
8% Oblig. domeniale 1871	1 Ian. 1 Iul.	—	—
6% Oblig. cailoru fer. rom.	1 Iuliu	100.—	101.—
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	99.—	101.—
7% „ „ urbane	idem	99.—	101.—
8% Imprum. municipalu	idem	100.1/2	101.1/2
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobènda 10 lei)	1 Maiu 1 Nov.	214.—	222.—
Losuri municipale (20 lei)	cu premie	29.—	30.—
Act. Bancei Nationale rom.	1 Ian. 1 Iul.	1360	1375
Auru contra argintu		2.—	3.—
Auru contra bilete hipotec.		2.1/4	3.—
Auru contra bil. de Banca nat. Floriai Val. Austr.		2.—	3.—
		2.13—	2.14—

Cursulu la burs'a de Vien'a din 1 Martiu st. n. 1882.

Rent'a de auru un-gara . . . 6% 118 10	m'a de vinu ung. —.—
dto . . . 4% 85.90	Imprumutulu cu premiu ung. 114.25
dto de harthia 5% 85.70	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin 108.40
Imprumutulu cailoru ferate ungnare . 131.—	Rent'a de harthia austriaca . . 74.30
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ungn. (1-ma emisiune) . . 88.40	Rent'a de arg. austr. 75.45
dto (II-a emisiune) 107.—	Rent'a de auru austr. 92.45
dto (III-a emisiune) 93.—	Losurile din 1860 92.45
Bonuri rurale ungnare 97.50	Actiun. bancei aust.-ungare 127.25
dto cu cl. de sortare 95.20	„ bancei de creditu ungnare 815 —
Bonuri rurale Banat-Timis 95.—	„ bancei de creditu austriace 297.50
dto cu cl. de sortare 94.—	Argintulu —.—
Bonuri rurale transilvane 95.50	Galbini imperatesci 5.62
Bonuri croato-slav. 96.—	Napoleond'ori . . 9.53—
Desbagubire p. dij-	Marci 100 imp. germ. 58.75
	Londr'a 120.35

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioanu Gótt si fiu Henric.